

NÂNG CAO NGHIỆP VỤ SƯ PHẠM CHO GIÁNG VIÊN Ở TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH ĐẠI HỌC HUẾ HIỆN NAY

IMPROVING TEACHING SKILLS FOR LECTURERS AT THE CENTER FOR NATIONAL DEFENSE
AND SECURITY EDUCATION, HUE UNIVERSITY AT THE PRESENT

Tô Thùy Linh

ThS. Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và an ninh - Đại học Huế

Received: 14/8/2025; Accepted: 28/8/2025; Published: 21/9/2025

Tóm tắt: Mục tiêu giáo dục quốc phòng và an ninh là giáo dục cho công dân về kiến thức QP và AN để phát huy tinh thần yêu nước, truyền thống dựng nước và giữ nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, nâng cao ý thức, trách nhiệm, tự giác thực hiện nhiệm vụ quốc phòng và an ninh (QP và AN), bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Để thực hiện tốt mục tiêu này phải chuẩn hóa đội ngũ giảng viên (GV) giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP và AN) cả về chất lượng và số lượng, trong đó cần tập trung nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực và nghiệp vụ sư phạm cho GV. Việc phân tích thực trạng, nguyên nhân để tìm ra giải pháp thiết thực nâng cao nghiệp vụ sư phạm cho GV GDQP và AN là vấn đề quan trọng cần thiết để thực hiện tốt mục tiêu trên.

Từ khóa: nâng cao, bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm, biện pháp, GV, giảng dạy, kỹ năng, GDQP và AN

Abstract: The objective of Education for citizens on national defense and security knowledge is to promote patriotism, the tradition of nation building and defense, national pride and self-respect, and raising awareness and responsibility. responsibility and self-discipline to perform national defense and security tasks, protect the socialist Vietnamese Fatherland. To accomplish this goal well, it is necessary to standardize the contingent of teachers of national defense and security education in both quality and quantity, in which it is necessary to focus on improving the professional qualifications, capacity and pedagogy for teachers. pellets. Analyzing the current situation and causes to find practical solutions to improve pedagogy for teachers of national defense and security is an important issue necessary to well implement the above goal.

Keywords: improving and fostering pedagogical skills, measures, teachers, teaching, skills, defense and security education....

1. Đặt vấn đề

Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP và AN) trong trường cao đẳng nghề, cơ sở giáo dục đại học là môn học chính khóa. Bảo đảm cho người học có kiến thức cơ bản về quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về quốc phòng và an ninh (QP và AN); xây dựng nền quốc phòng toàn dân, an ninh nhân dân, xây dựng thế trận quốc phòng toàn dân gắn với thế trận an ninh nhân dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân; bổ sung kiến thức về phòng thủ dân sự và kỹ năng quân sự; sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ quân sự bảo vệ Tổ quốc.

Bên cạnh đó môn học GDQP và AN mang tính đặc thù cả về nội dung và hình thức đòi hỏi giảng viên (GV) phải có nghiệp vụ sư phạm quân sự để đáp ứng yêu cầu tổ chức giảng dạy các nội dung lý thuyết và thực hành cho sinh viên (SV).

Vì vậy ngoài việc trang bị kiến thức cho SV thì GV GDQP và AN cần bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm trong việc giảng dạy, tổ chức lớp học, định hướng sự phát triển toàn diện cũng như định hướng nghề nghiệp cho SV. Bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm quân

sự cho GV GDQP và AN ở các Trung tâm GDQP và AN là vấn đề rất quan trọng góp phần đáp ứng yêu cầu giáo dục toàn diện hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Vai trò, tiêu chuẩn, nhiệm vụ nhà giáo trong việc thực hiện chức trách nghiệp vụ sư phạm

Vai trò của nhà giáo: Nhà giáo làm nhiệm vụ giảng dạy, giáo dục trong cơ sở giáo dục, có vai trò quyết định trong việc bảo đảm chất lượng giáo dục, có vị thế quan trọng trong xã hội, được xã hội tôn vinh.

Tiêu chuẩn nhà giáo:

- (1). Có phẩm chất, tư tưởng, đạo đức tốt
- (2). Đáp ứng chuẩn nghề nghiệp theo vị trí việc làm
- (3). Có kỹ năng cập nhật, nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ
- (4). Bảo đảm sức khỏe theo yêu cầu nghề nghiệp

Nhiệm vụ của nhà giáo:

- (1). Giảng dạy, giáo dục theo mục tiêu, nguyên lý giáo dục, thực hiện đầy đủ và có chất lượng chương trình giáo dục.

(2). Gương mẫu thực hiện nghĩa vụ công dân, điều lệ nhà trường, quy tắc ứng xử của nhà giáo.

(3). Giữ gìn phẩm chất, uy tín, danh dự của nhà giáo; tôn trọng, đối xử công bằng với người học; bảo vệ các quyền, lợi ích chính đáng của người học.

(4). Học tập, rèn luyện để nâng cao phẩm chất đạo đức, trình độ chính trị, chuyên môn, nghiệp vụ, đổi mới phương pháp giảng dạy, nêu gương tốt cho người học.

Thực hiện đúng vai trò nhiệm vụ của Nhà giáo cũng là rèn luyện tốt nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên trong sự nghiệp giáo dục nước nhà.

2.2. Mục tiêu bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho GV

2.2.1. Mục tiêu chung

Trang bị kiến thức và kỹ năng nghiệp vụ sư phạm cơ bản về giảng dạy đại học cho các đối tượng chưa qua đào tạo về nghiệp vụ sư phạm muốn trở thành GV trong cơ sở giáo dục đại học theo hướng chuẩn hoá, hiện đại hoá, nhằm bổ sung nguồn nhân lực và nâng cao năng lực sư phạm cho đội ngũ giảng viên (ĐNGV) trong cơ sở giáo dục đại học, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp giáo dục trong bối cảnh công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước và hội nhập quốc tế.

2.2.2. Mục tiêu cụ thể

- Về kiến thức: Người học được trang bị:

+ Các kiến thức cơ bản về khoa học giáo dục đại học; vai trò và sứ mệnh của giáo dục đại học, những xu hướng phát triển của giáo dục đại học hiện đại;

+ Các kiến thức cơ bản về tâm lý học, lý luận dạy học đại học, phương pháp và kỹ thuật dạy học đại học;

+ Những vấn đề cơ bản về kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của người học.

- Về kỹ năng: Người học được cung cấp:

+ Các kỹ năng thiết kế kế hoạch dạy học, tổ chức bài học và hướng dẫn phương pháp tự học, tự nghiên cứu cho người học;

+ Các kỹ năng xây dựng, phát triển chương trình dạy học, sử dụng các phương tiện dạy học và ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy ở đại học; kỹ năng nghiên cứu khoa học và kiểm tra đánh giá kết quả học tập của người học;

+ Các kỹ năng phân tích, tổng hợp và đánh giá quá trình dạy học; kỹ năng đọc, viết, trình diễn và giao tiếp trong quá trình dạy học;

+ Các kỹ năng tổ chức và quản lý trường đại học, cao đẳng (cấp bộ môn, khoa), quản lý người học theo quy định và nhiệm vụ của GV.

- Về thái độ: Giúp người học:

+ Hình thành ý thức nghề nghiệp, đạo đức và tác phong sư phạm mẫu mực của nhà giáo trong cơ sở giáo dục đại học;

+ Hình thành lòng say mê và hứng thú trong hoạt động giảng dạy, nghiên cứu khoa học;

+ Thể hiện thái độ khách quan, KH trong tổ chức và quản lý quá trình dạy học.

2.3. Thực trạng bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho GV GDQP và AN ở các Trung tâm GDQP và AN Đại học Huế hiện nay

Trung tâm GDQP và AN Đại học Huế được thành lập theo Quyết định số 3827/QĐ-GD&ĐT của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ký ngày 19 tháng 11 năm 1997 thành lập Trung tâm GDQP thành phố Huế (là một trong 6 trung tâm của cả nước). Ngày 15/2/2017, Bộ trưởng Bộ GD-ĐT đã ban hành Quyết định số 434/QĐ-BGDĐT đổi tên Trung tâm GDQP thành phố Huế thành Trung tâm GDQP và AN Đại học Huế ngày nay. Trải qua 25 năm thành lập theo phương châm “Vừa đào tạo và huấn luyện, vừa hoàn thiện về mọi mặt”. Trung tâm đã nhanh chóng ổn định và phát triển liên tục là một đơn vị đào tạo, huấn luyện GDQP và AN mạnh của cả nước. Để đảm bảo nhiệm vụ chính trị giảng dạy môn GDQP&AN cho HS-SV các trường Đại học, Cao đẳng, Trung học chuyên nghiệp, Dạy nghề và Phổ thông trung học khu vực Thừa Thiên Huế với quy mô hơn 12.000 SV về học mỗi năm Trung tâm xác định vai trò chủ chốt là đảm bảo ĐNGV đủ về số lượng và chất lượng. Vì vậy mà ĐNGV hiện hữu có 30 đồng chí, trong đó 15 GV GDQP&AN (11 thạc sĩ, 4 GV đang đào tạo sau đại học, 01 cử nhân); 12 Sĩ quan biệt phái; 3 trợ giảng (01 thạc sĩ, 02 đang đào tạo sau đại học) đã góp phần quan trọng trong thực hiện thành công nhiệm vụ chính trị của đơn vị, song với yêu cầu hiện nay và quy mô đào tạo ngày càng mở rộng với những thành tựu đã đạt được Trung tâm cần nâng cao hơn nữa nghiệp vụ sư phạm cho giảng kết hợp tăng cường nghiên cứu khoa học hướng tới nâng cao học vị cho GV GDQP và AN theo Thông tư 40/2020/TT-BGDĐT do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành ngày 26/10/2020 quy định mã số, tiêu chuẩn chức danh nghề nghiệp, bổ nhiệm và xếp lương đối với viên chức giảng dạy trong các cơ sở giáo dục đại học công lập.

2.4. Biện pháp nâng cao nghiệp vụ sư phạm cho GV GDQP và AN ở Trung tâm GDQP và AN Đại học Huế hiện nay

Một là, Tiếp tục thực hiện tốt chương trình, đề án đào tạo GV GDQP và AN và phân bổ có hiệu quả lực lượng giáo viên chuyên trách dần thay thế số lượng GV cơ hữu nhằm đảm bảo nâng cao chất

lượng chuyên môn, năng lực và nghiệp vụ sư phạm cho GV GDQP và AN.

Hai là, Tăng cường tổ chức tập huấn năm học, hội thi hội thao, cho GV GDQP và AN để có điều kiện giao lưu, cọ sát, rèn luyện chuyên môn nâng cao năng lực nghiệp vụ sư phạm. Các Hội thi, hội thao phải được tổ chức theo từng cấp một cách khách quan hướng tới chuẩn về kiến thức chung được cập nhật theo các chương trình, thông tư văn bản hiện hành; phải sáng tạo, linh hoạt về phương pháp sư phạm để thông qua đó giáo viên có thể học hỏi phát triển hơn về trình độ chuyên môn đồng thời phải thành thạo về kỹ năng quân sự để đảm bảo phát huy được mặt ưu điểm đặc thù môn học.

Ba là, Tăng cường tập huấn thêm các kỹ năng về công tác Đoàn, Hội, hoạt động quản lý SV. Để làm tốt kỹ năng này GV cần hiểu rõ đặc điểm tâm lý lứa tuổi đặc điểm ngành học của SV, đây là độ tuổi đã thể hiện rõ về: Nhận thức và trí tuệ; đời sống tình cảm và ý chí; Hoạt động giao tiếp; đặc điểm và rào cản học tập cả những yếu tố ảnh hưởng đến sự phát triển tâm lý - xã hội. Vì vậy GV cần có các biện pháp quản lý sau:

Biện pháp quản lý hành vi của SV trong lớp học như: Hiểu về hành vi và quản lý hành vi của SV; sự khác biệt về năng lực, giới và điều kiện kinh tế, xã hội trong hành vi; Biện pháp tương tác bằng ngôn ngữ và phi ngôn ngữ trong lớp học; Biện pháp sử dụng kỹ thuật dạy học tích cực; Biện pháp khuyến khích sự tự kiểm soát và điều khiển hành vi của SV theo các quy tắc ứng xử, nội quy lớp học; nhận biết các hành vi không mong đợi; tìm hiểu SV, xác định nguyên nhân và áp dụng các biện pháp giáo dục SV có hành vi không mong đợi.

Các biện pháp xây dựng môi trường học tập ở trung tâm như: Đặc điểm và phân loại môi trường học tập; Ảnh hưởng của môi trường trung đội đến mục đích, động cơ, hành vi và kết quả học tập, rèn luyện của SV; Biện pháp tổ chức không gian trung đội như thực hành báo cáo, chấp hành nghiêm chế độ sinh hoạt ngày, tuần theo điều lệnh Quân đội.

Bốn là, Kết hợp giữa giảng dạy kiến thức với hoạt động quản lý SV để lồng ghép rèn luyện chế độ tác phong, kỷ luật tích cực cho SV.

Đặc thù môn học GDQP và AN là trang bị nội dung kiến thức lý thuyết và thực hành nhằm hình thành nề nếp kỷ luật quân sự cho SV. Trong quá trình giảng dạy và quản lý giáo viên cần lồng ghép rèn luyện tính kỷ luật tích cực cho SV như: Tổ chức cho SV tham gia xây dựng nội quy Trung tâm; áp dụng các biện pháp quản lý hành vi của SV trong giờ học.

Năm là, Ứng dụng Công nghệ thông tin trong dạy học, kiểm tra đánh giá chất lượng cho SV. Đây là giải pháp vô cùng thiết thực quan trọng trong xu hướng cuộc cách mạng công nghệ 4.0, đặc biệt trước tình hình dịch bệnh diễn biến phức tạp hoạt động giảng dạy được chuyển qua hình thức giảng dạy trực tuyến (Online), giáo viên cần thành thạo các kỹ năng như: Xây dựng, tổ chức môi trường dạy học giàu thông tin, linh hoạt và có tính thực tiễn, tính tương tác cao; thực hành sử dụng các phần mềm cụ thể; Thiết kế, tổ chức các hoạt động tìm tòi, giải quyết vấn đề sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng đã học của học sinh; thực hành sử dụng các phần mềm cụ thể; Quản lý quá trình học tập và xây dựng, quản lý hồ sơ dạy học; thực hành sử dụng các phần mềm cụ thể; Xây dựng công cụ và tổ chức kiểm tra, đánh giá quá trình và kết quả học tập; thực hành sử dụng các phần mềm cụ thể; Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học qua mạng như sử dụng ứng dụng Google meet, google class, zoom...; Xây dựng các học liệu số (tài liệu đọc, video bài giảng, bài giảng điện tử có tương tác, bài kiểm tra) dùng cho việc tự học có hướng dẫn; Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học kết hợp giữa học trên lớp và học qua mạng.

3. Kết luận

Việc phân tích thực trạng và nguyên nhân trên đây đã chỉ ra những biện pháp bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ sư phạm cho GV GDQP và AN ở Trung tâm GDQP&AN Đại học Huế hiện nay góp phần quan trọng trong việc nâng cao năng lực, nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên GDQP và AN ngày càng chuẩn hóa về số lượng và chất lượng đáp ứng mục tiêu GDQP và AN để thực hiện tốt nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong giai đoạn hiện nay.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Quốc hội (2013), *Luật số: 30/2013/QH13 về Luật GDQP và AN*, Hà Nội.
- [2]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), *Thông tư 05/2020/TT-BGDĐT về Chương trình GDQP và AN*, Hà Nội.
- [3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2013), *Thông tư Số: 12/2013/TT-BGDĐT Ban hành chương trình bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho GV trong cơ sở giáo dục Đại học*, Hà Nội.
- [4]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2014), *Báo cáo tổng kết Đề án chính phủ Đề án “Đào tạo giáo viên, GV GDQP và AN cho các trường trung học phổ thông, trung cấp chuyên nghiệp, trung cấp nghề, cao đẳng nghề và các cơ sở giáo dục ĐH*, Hà Nội.
- [5]. Quốc hội (2019), *Luật số: 43/2019/QH14 về Luật Giáo dục*, Hà Nội